

Kızılay Cemiyeti ve harp ve âfet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere Hükûmetin müsaadesile gelecek bu türlü sıhhi ve insanî yardım heyetleri namına vürut edecek olan eşyanın gümrük resminden muafiyetine dair kanun lâiyhası ve Maliye, Bütçe ve Gümrük ve inhisarlar encümenleri mazbataları (1/677)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Dairesi Müdürlüğü

Sayı: 6/4333

12 - IX - 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Kızılay cemiyeti ve harp ve âfet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere Hükûmetin müsaadesile gelecek bu türlü sıhhi ve insanî yardım heyetleri namına vürut edecek olan eşyanın gümrük resminden muafiyeti hakkında Gümrük ve inhisarlar vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 12 - VIII - 1941 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Mucip sebepler lâiyhası

6 şubat 1332 tarihli kanunla Hilâlihahmer cemiyeti namına sulh zamanında yabancı memleketlerden gelecek alâti tıbbiye, mualecat ve levazımı sıhhiye ve fenniye, ve harp ve sair âfat vukuunda bu cemiyet namına ve onunla birlikte hizmet etmek üzere Hükûmetin müsaadesile gelecek olan Hilâlihahmer ve Salibiahmer heyetleri namına vürut edecek alâti tıbbiye ve mualecat ve levazımı sıhhiye ve fenniye ile mezkûr heyetlerin maksadı teşkilâtına hâdim bileümle eşya ve erzak ve malzemenin gümrük resminden muafılığı kabul edilmiştir.

Ancak cemiyet tarafından sipariş ve celbedilmeyip herhangi bir âfet ve musibet vukuunda felâketzedelere yardım için veyahut askerlerimize hediye olarak yabancı memleketlerdeki vatandaşlarla diğer hayırsever şahıslar ve cemiyetler tarafından Kızılay namına veya felâketzedelere yardım maksadile kurulan teşekküller namına gönderilen malzeme ve eşya ile Kızılay tarafından işletilmekte bulunan veya bu cemiyet tarafından ileride kurulacak olan müesseselerin tesis malzemesi, işletme levazımı ve iptidaî maddelerinin gümrük resminden muafıllıkları bu kanunun şumulüne girmemektedir.

Bundan dolayı da Erzincan ve havalisi yer sarsıntısını müteakip yabancı memleketlerden gelen yardım levazımının gümrük resminden muafılığına dair ve meriyeti muayyen müddete munhasır hususî bir kanun istihsaline lüzum hâsıl olmuştur.

Bu ihtiyaçları karşılamak üzere yeni bir kanun lâiyhasının ihzarına lüzum görülmüş ve ekli kanun projesi bu maksatla hazırlanmıştır.

Bu kanun lâiyhası 26099 sayı ve 3 - I - 1941 tarihli yazımızla sunulan Gümrük kanunu lâiyhasına da dercedilmiş ise de, mezkûr lâiyhanın kanuniyet kesbetmesi uzun süreceğinden o zamana kadar yukarıda arzedilen maksatlarla yabancı memleketlerden teberru edilen eşyanın ithali mümkün olamayacağı düşünülerek ayrı bir lâiyha tanzimi zarurî görülmüştür.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 1/677

Karar No. 64

16 - IX - 1941

Yüksek Reisliğe

Kızılay Cemiyeti, ve harp ve âfet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere Hükûmetin müsaadesile gelecek bu türlü sıhî ve insanî yardım heyetleri namına vürut edecek olan eşyanın gümrük resminden muafiyeti hakkında Gümrük ve inhisarlar vekilliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 12 - VIII - 1941 tarihli toplantısında Büyük Millet Meclisiné arzı kararlaştırıldığı Başvekâletin 6/4333 numaralı ve 12 eylül 1941 tarihli tezkeresile bildirilen kanun âiyhası, havale edilmiş olduğu Encümenimizde müzakere olundu.

Kızılay Cemiyeti tarafından sipariş ve celbedilmeyip herhangi bir âfet ve musibet vukuunda felâketzedelere yardım için veya askerlerimiz hediye olarak yabancı memleketlerden Kızılay namına veya felâketzedelere yardım maksadile kurulmuş teşekküller namına gönderilen malzeme ve eşya ile Kızılay tarafından işletilmekte bulunan veya bu cemiyet tarafından ileride kurulacak olan müesseselerin tesis malzemesi, işletme levazımı ve iptidâî maddelerinin gümrük resminden muafiyeti, elyevm meri bulunan 6 şubat 1332 tarihli kanunun şumulüne gir-

memekte ve bundan dolayı da son Erzincan felâketi üzerine yabancı memleketlerden gönderilen yardım levazımının muafiyetine dair hususî bir kanun neşrine lüzum hâsıl olmuş bulunmaktadır. Ancak her yeni vaziyette hususî bir kanun istihsali muvafık olamayacağından bu gibi hallerde tatbik edilecek ve lâzım şumulü haiz olacak yeni bir kanun lâiyhasının ihzârı mukatazi görülmüş ve teklifin iera edilmiş olduğu anlaşılmıştır.

Encümenimiz, teklifi yerinde ve kanun lâiyhasını da muvafık bularak aynen kabul etmiş olmakla havalesi veğhile Bütçe encümenine tevdiini Yüksek Reislikten rica eder.

Maliye E. Reisi Na.	M. M.	Kâtib
Malatya	Malatya	Kastamonu
<i>N. Baydar</i>	<i>N. Baydar</i>	<i>H. Dicle</i>
Bursa	İzmir	Kırklareli
<i>Dr. G. Kahraman</i>	<i>K. Dursun</i>	<i>H. Kuleli</i>
Kırşehir	Kırşehir	Kayseri
<i>İ. Özkan</i>	<i>M. Seyfeli</i>	<i>Ö. Taşçıoğlu</i>
Malatya	Tokat	Zonguldak
<i>M. Nedim</i>	<i>C. Koval</i>	<i>Y. Z. Özençi</i>

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 160

Esas No. 1/677

18 - IX - 1941

Yüksek Reisliğe

Kızılay cemiyeti, harp ve âfet vukuunda, onunla birlikte çalışmak üzere Hükûmetin mü-

saadesile gelecek bu türlü sıhî ve insanî yardım heyetleri namına vürut edecek olan eşyanın güm-

rük resminden muafiyeti hakkında Gümrük ve inhisarlar vekilligince hazırlanıp Başvekâletin 12 - IX - 1941 tarih ve 6/4333 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maliye encümeni mazbatasile birlikte encümenimize tevdi buyurulmakla Gümrük ve inhisarlar vekâleti müsteşarı ile Maliye vekâleti namına müsteşar muavini hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Hükümetin mucip sebeplerinde de izah edildiği veçhile bu hususta esasen mevcut bulunan 6 şubat 1332 tarihli kanun Kızılay ve bir harp ve âfet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere memleketimize gelen insanî heyetler namına yabancı memleketlerden celbedilecek eşya ve malzemenin gümrük resminden muafiyetini mutazammın bulunmaktadır. Ancak böyle bir hal vukuunda felâketzedelere yardım veya herhangi bir zamanda askerlerimize hediye olarak dışarıdan gönderilen eşya kanununun dairei şümulü haricinde kaldığı gibi Kızılay veya bu türlü heyetler tarafından kurulan veya işletilmekte bulunan müesseselerin getirecekleri tesis ve işletme malzemesi ile iptidâi maddeleri de elyevm gümrük resmine tâbi bulunmaktadır. Bundan dolayıdır ki, son Erzincan yer sarsıntısında felâketzedelere yardım kasdile memleketimize gönderilen eşyanın muafen girebilmesi için hususî bir kanun neşrine zaruret hâsıl olmuş idi. İşte bu kanun lâyihası ile bu gibi vaziyetlere de cevap teşkil etmek üzere hükümler vazedilmek istendiği anlaşılmış ve lâyiha esas itibarile encümenimizce de kabul edilmiştir.

Lâyihanın maddeleri üzerinde yapılan müzakere esnasında birinci maddenin (B) fıkrasının son bendi askerlerimize tevzi edilmek üzere gönderilecek eşyanın muafiyetine mütedair olup halbuki bu maddede Kızılay ve bu türlü heyetler namına gelecek eşyaya müteallik olduğundan yukarıki bendin ikinci ve ayrı bir madde olarak tedvini muvafık görülmüş ve alelekser askerlerimiz için gönderilmekte bulunan hediyelerin bir makam ve hatta herhangi bir şahıs namına gönderildiği nazarı itibare alınarak madde bu ihtimalleri de dairei şümulüne alacak şekilde yazılmıştır.

Aynı maddenin (c) fıkrasında mevzubahs

müesseselerin başkaları tarafından kurularak işletmesinin Kızılaya verilmesi ihtimali derpiş edilerek fıkra buna göre yazılmıştır.

Aynı maddenin son iki fıkrasının tazammun ettiği hükümler itibarile ayrı bir madde olarak tanzimi muvafık görülmüştür. Bu madde ile gümrük resminden muaf olarak memleketimize ithal edilen eşyanın gümrük resmi verilmedikçe satılmaması esası vazedilmektedir. Ancak zarurî hallerde Gümrük ve inhisarlar vekâletinin izni ile satılabilmesi istisnaen kabul edilmektedir. Encümenimiz yalnız Gümrük ve inhisarlar vekâletinin takdirine bırakılmasını nefselemre muvafık görmiyerek zarurî halleri ve satış esaslarını Vekiller Heyetinin tayin ve tesbit etmesini daha muvafık bulmuştur. Aynı zamanda (c) fıkrasına dahil müesseselerin mamulleri esasında resme tâbi ise bu resim tediye edilmek suretile intifa ve ticaret maksadile dahi satılabileceği de tavzih edilmiştir.

Lâyihanın ikinci maddesi dördüncü madde olarak ve muvakkat madde tavzihan kabul edilmiş, üçüncü madde yazıya ait bir değişiklik ile, beşinci ve dördüncü madde kabul edilen esaslara göre değiştirilmek suretile altıncı madde olarak kabul edilmiş ve bu değişikliklerle hazırlanan lâyiha havalesi veçhile Gümrük ve inhisarlar encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>İ. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>H. Kitabcı</i>
Kâtip		
İstanbul	Bolu	Bursa
<i>F. Öymen</i>	<i>C. S. Siren</i>	<i>Dr. Sadi Knouk</i>
Bursa	Bursa	Diyarbakır
<i>Fazıl Güleç</i>	<i>Nezad Ayas</i>	<i>Rüşti Bekit</i>
Giresun	Gümüşane	İsparta
<i>Münir Akkaya</i>	<i>Durak Sakarya</i>	<i>M. Karaağaç</i>
İsparta	Kayseri	Kayseri
<i>R. Ünlü</i>	<i>F. Baysal</i>	<i>S. H. Ürgüblü</i>
Kırklareli	Konya	Kütahya
<i>B. Denker</i>	<i>Ali Rıza Türel</i>	<i>A. Tiridoğlu</i>
Malatya	Muş	Samsun
<i>M. Öker</i>	<i>S. Ataman</i>	<i>M. A. Yörüker</i>
Tunceli		Yozgat
<i>M. Yenel</i>		<i>A. Sungur</i>

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Gümrük ve İn. En.
Esas No. 1/677
Karar No. 13

18 - IX - 1941

Yüksek Reisliğe

Kızılay cemiyeti ve harp ve âfet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere Hükümetin müsaadesile gelecek bu türlü sıhî ve insanî yardım heyetleri namına vürüt edecek olan eşyanın gümrük resminden muafiyeti hakkında Gümrük ve inhisarlar vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 12 - VIII - 1941 tarihli toplantısında Büyük Millet Meclisine arzı kararlaştırılan ve Başvekâletin 12 eylül 1941 tarih ve 6/4333 numaralı tezkeresile Yüksek Riyasete takdim olunan kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları Encümenimize de havale buyurulmuş olmakla mezkûr lâyiha Gümrük ve inhisarlar vekilinin huzurile tetkik ve müzakere edildi.

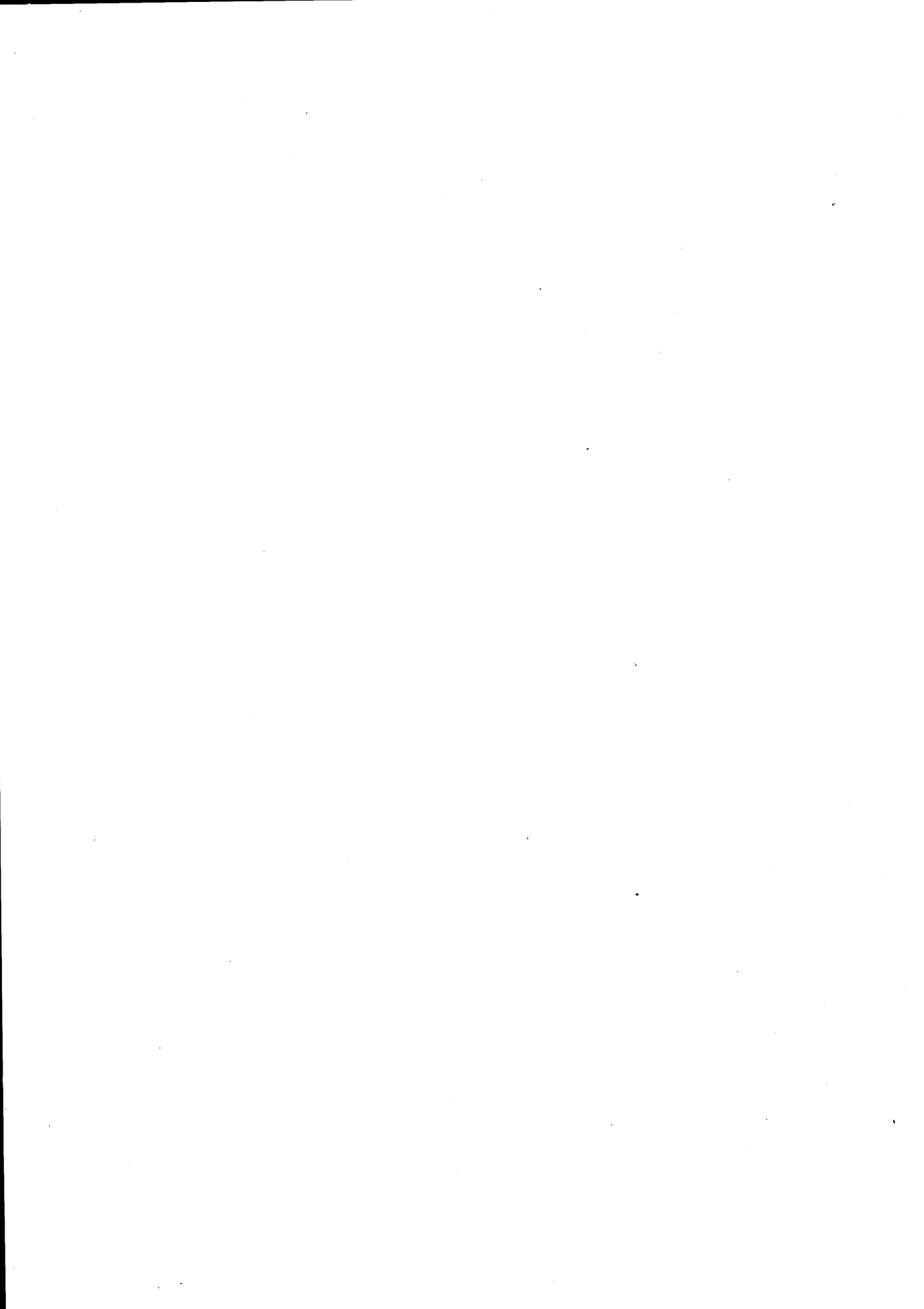
Halen meri bulunmakta olan (Hilâliahmer ve Salibiahmer cemiyetleri namına vürüt edecek eşyanın rüsumdan muafiyeti hakkındaki) 6 şubat 1332 tarihli kanun bu günkü ihtiyaçlara cevap verebilecek bir şekilde bulunmadığından bir çok müşkülâta maruz kalındığı ve ezeümle Erzinean felâketi üzerine yabancı memleketlerden yapılan yardım işi ve levazımın gümrükten geçirilebilmesi için hususî bir kanun teklifine mecburiyet hâsıl olduğu ve binaenaleyh her yeni vaziyette hususî bir kanun teklifi muvafık olmayacağından bu gibi hallerde tatbik edilmek ve Kızılay cemiyetinin genişleyen bu

günkü faaliyetile mütenasip olmak üzere şümülü bir kanun lâyihasının ihzarına lüzum görüldüğü anlaşılmıştır.

Encümenimiz yukarıda arz edilen maksada binaen sevkolunan lâyihası muvafık görmüş ve Bütçe encümeninin tesbit ettiği esaslar üzerinde tetkikata başlamış ve maddelerde bazı kelime ve ibareleri değiştirmek suretile maddeleri kabul ve aneak muvakkat maddenin tedvinine saik olan sebepler göz önünde tutularak atiyen herhangi bir ihtilâfa mahal kalmıyacak bir şekilde bu maddeyi tadil etmiştir.

İşbu lâyiha Heyeti umumiyenin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Gümrük ve İn. En. Rs.	M. M.
Mardin	Erzurum
Gl. Seyfi Düzgören	M. Hüseyin Göle
Kâtip	
Ordu	Amasya
Hüseyin Ekşi	Nafiz Aktın
Çorum	Çanakale
Süleyman Köstekçioğlu	Atif Kamçul
	Çorum
	Şakir Baran
Denizli	Diyarbakır
F. Akçakoca Akça	Konya
Kütahya	C. Çubukçu
	İzzet Erdal
	Eskişehir
Mustafa Bacak	Malatya
	İstamat Özdamar
	Osman Taner

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Kızılay cemiyeti ve harp ve âfet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere Hükümetin müsaadesile gelecek bu türlü sıhhi ve insanî yardım heyetleri namına vürut edecek olan eşyanın Gümrük resminden muafiyetine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Kızılay cemiyeti ve harp ve âfet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere Hükümetin müsaadesile gelecek bu türlü sıhhi ve insanî yardım heyetleri namına ecnebi memleketlerden vürut edecek olan aşağıda yazılı eşya gümrük resminden muafıtır.

a) Tıbbî, fennî ve sıhhi aletler, ilâçlar, vasıtalar ve her türlü sıhhi levazım ;

b) Bunların teşekkül maksat ve gayelerine uygun her türlü eşya, erzak, vasıta ve malzeme ile askerlerimize tevzi edilmek üzere gönderilecek eşya ;

c) Bunların teşekkül maksat ve gayelerine uygun olarak kurdukları veya kuracakları müesseselere ait tesis malzemesi, işletme levazımı ve iptidai maddeler.

(a, b fıkralarında yazılı olan eşya ile c fıkrasında yazılı tesis, işletme levazımı ve iptidai maddeler satılamaz ve devredilemez. Ancak zaruri hallerde bunların satılmasına veya başkalarına devrine Gümrük ve inhisarlar vekilliginde izin verilebilir).

(c fıkrasında yazılı müesseselerin mamullerinin de intifa ve ticaret maksadile satılması caiz değildir).

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Kızılay cemiyeti, harp ve âfet vukuunda, onunla birlikte çalışmak üzere Hükümetin müsaadesile gelecek bu türlü sıhhi ve insanî yardım heyetleri namına vürut edecek olan eşyanın gümrük resminden muafiyetine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Kızılay cemiyeti, harp ve âfet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere Hükümetin müsaadesile gelecek bu türlü sıhhi ve insanî yardım heyetleri namına ecnebi memleketlerden vürut edecek olan aşağıda yazılı eşya gümrük resminden muafıtır :

a) Tıbbî, fennî ve sıhhi aletler, ilâçlar, vasıtalar ve her türlü sıhhi levazım,

b) Bunların teşekkül maksat ve gayelerine uygun her türlü eşya, erzak, vasıta ve malzeme,

c) Bunların teşekkül maksat ve gayelerine uygun olarak kurdukları veya işlettikleri müesseselere ait tesis malzemesi, işletme levazımı ve iptidai maddeler.

MADDE 2 — Gerek Kızılay cemiyeti ve gerek başkaları namına askerlerimize tevzi edilmek üzere gönderilecek eşya da gümrük resminden muafıtır.

MADDE 3 — Yukarıki maddelerde yazılı olan her nevi eşya, levazım ve iptidai maddeler adı geçen cemiyet ve heyetler ve namlarına gönderilenler tarafından, vergileri verilmedikçe, satılamaz ve değiştirilemez. Ancak zaruri hallerde, İcra Vekilleri Heyeti tayin, edeceği esaslar dairesinde satılmasına izin verebilir.

Birinci maddenin (c) fıkrasında yazılı müesseseler mamulleri de, resme tâbi iseler, intifa ve ticaret maksadile vergisiz satılamazlar.

GÜMRÜK VE İNHİSARLAR ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Kızılay cemiyeti ve harp ve âfet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere Hükümetin müsaadesile gelecek bu türlü sıhhi ve insanî yardım heyetleri namına vürut edecek olan eşyanın gümrük vergisinden muafiyetine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Kızılay cemiyeti ve harp ve âfet vukuunda onunla birlikte çalışmak üzere Hükümetin müsaadesile gelecek bu türlü sıhhi ve insanî yardım heyetleri namma ecnebi memleketlerden vürut edecek olan aşağıda yazılı eşya gümrük vergisinden muaftır.

a) Tıbbî, fennî ve sıhhi aletler, ilâçlar, vasıtalar ve her türlü sıhhi levazım,

b) Bunların teşekkül maksat ve gayelerine uygun her türlü eşya, erzak, vasıta ve malzeme,

c) Bunların teşekkül maksat ve gayelerine uygun olarak kurdukları veya kuracakları, işletecekleri müesseselere ait tesis malzemesi, işletme levazımı ve iptidaî maddeler.

MADDE 2 — Gerek Kızılay cemiyeti ve gerek başkaları namma askerlerimize tevzi edilmek üzere gönderilecek eşya da gümrük vergisinden muaftır.

MADDE 3 — Yukarıdaki maddelere göre muaf olarak giren her nevi eşya, tesis ve işletme levazımı ve iptidaî maddeler namlarına gelen cemiyet, heyet ve şahıslar tarafından vergileri vermedikçe başkalarına satılamaz ve değiştirilemez. Ancak zarurî hallerde İcra Vekilleri Heyetince tayin edilecek esaslar dairesinde bunların vergisiz satılmasına veya değiştirilmesine izin verilebilir.

Birinci maddenin C fıkrasında yazılı müesseselerin vergiye tâbi mamulleri de vergileri ödenmedikçe intifa ve ticaret maksadile satılamaz.

Hü.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neş-
rinden evvel getirilmiş olan bu kabîl eşya ve
levazım da yukarıdaki muafiyetten istifade
eder.

MADDE 2 — Kızılay cemiyeti namına gele-
cek bir kısım eşyanın gümrük resminden muafi-
yetine dair olan 6 şubat 1332 tarihli kanun
kaldırılmıştır.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden
muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini Güm-
rük ve inhisarlar ve Sıhhat ve içtimaî muave-
net vekilleri yerine getirir.

12 - VIII - 1941

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>H. Menemenioğlu</i>	<i>S. Arıkan</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayık Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>Sırrı Day</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	
Mü. V.	Ti. V.	
<i>C. K. İncedayı</i>	<i>M. Ökmen</i>	

B. E.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neş-
rinden evvel getirilmiş ve bu kanun ile muafi-
yete tâbi tutulmuş olan bu kabîl eşya ve le-
vazım da yukarıki muafiyetten istifade eder.

MADDE 4 — Hükûmetin 2 nci maddesi
aynen.

MADDE 5 — Bu kanun neşri tarihinden
itibaren meridir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini ic-
raya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

G. I. E.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşrinden evvel Kızılay cemiyeti namına gümrüklerden geçirilmiş olup ta bu kanun ile muafiyeti kabul edilen vergileri henüz tahsil edilmemiş bulunan eşya ve levazım hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.

MADDE 4 — Kızılay Cemiyeti namına gelecek bir kısım eşyanın gümrük resminden muafiyetine dair olan 6 şubat 1332 tarihli kanun kaldırılmıştır.

MADDE 5 — Bütçe encümeninin 5 nci maddesi aynen

MADDE 6 — Bütçe encümeninin 6 ncı maddesi aynen

